

SPOTLIGHT

Aan: De Commissie Justitie en Veiligheid van de Tweede Kamer
Ter kennisgeving: Commissie Hendriks,
Steunend netwerk,
Van: Spotlight, voorheen Caleidoscoop

Datum: 22 juli 2021
Onderwerp: Onderzoek naar georganiseerd kindermisbruik
Contact: Spotlight, overgedragen vanuit Caleidoscoop:
Vera Rudlinker
Miranda Freriks
Stefanie Terpstra
Beatrix Verhofstad

Correspondentieadres: info@wijzijnspectlight.nl

Telefoonnummer Spotlight: 0182-796025

Inhoud van deze brief:

- * Situatie rondom georganiseerd kindermisbruik zorgelijk in Nederland
- * Disfunctioneren LEBZ continueert. Waar blijft het onderzoek?
- * Kanttekeningen bij het huidige onderzoek naar georganiseerd sadistisch misbruik
- * Ervaringsdeskundigheid in de commissie Hendriks ontbreekt

Geachte Tweede Kamerleden van Justitie en Veiligheid,

Wij willen onze zorgen kenbaar maken over de situatie rondom georganiseerd kindermisbruik in Nederland.

Ondanks dat de Tweede Kamer deze zorgen deelde en de minister tot twee onderzoeken verzocht; één over sadistisch misbruik en één betreffende de LEBZ, lijkt het serieuze aspect van georganiseerd kindermisbruik en kinderhandel in Nederland nog niet geheel door te komen. Zo meldt de Groene Amsterdammer van 30 juni 2021 dat de commissie Hendriks zou onderzoeken of ritueel misbruik bestaat. Dit is niet de opdracht van de commissie en de commissieleden zeiden zelf expliciet tegen ons dat ritueel misbruik bestaat.

Wij vinden het noodzakelijk dat er een correct gerectificeerd persbericht verschijnt. Kan er vanuit de Tweede Kamer een rectificatie komen naar de Groene Amsterdammer waarin feitelijk genoemd wordt welk onderzoek er plaats vindt, vanuit welke motie en met welk doel door de minister ingesteld.

De bevolking van Nederland krijgt vanuit de media voorgespiegeld dat ritueel misbruik een verzonnen fenomeen zou zijn uitgedragen door 'wappies'. De gruwelpraktijken van ritueel misbruik zijn daden die ieder begrip ver te boven gaan. Al het wetenschappelijk onderzoek dat op begrip gebaseerd is, zal ze dus gaan ontkennen omdat er geen begrip in te vinden is. Probleem is dat het gebeurt, dat het de realiteit is waarin kinderen vastzitten die dingen meemaken die niemand kan geloven. Wij zijn blij dat de Tweede Kamer ons wel serieus neemt en de moties heeft ingediend.

“Goed dat jullie vragen om een rectificatie van de opmerking in De Groene Amsterdammer. Ik heb het artikel niet durven lezen tot dusver, maar er wel óver gelezen”
Iemand van Spotlight

We weten tot op heden niet wie het onderzoek naar de LEBZ gaat doen. Dit onderzoek had al opgestart moeten zijn. Wie gaat het onderzoek naar LEBZ uitvoeren en op welke termijn?

Met de commissie Hendriks die onderzoek doet naar georganiseerd misbruik van kinderen in Nederland hebben we een goed oriënterend gesprek gehad op 26 mei j.l. (zie bijlage). Het verslag hierover is inclusief de reactie van mevr Slotboom van commissie Hendriks en beantwoording daarvan door Beatrix Verhofstad van Spotlight. Wij zijn blij met dit onderzoek omdat het heel hard nodig is. We beseffen ook dat het een ingewikkeld en moeilijk onderzoek is en vermoeden dat de commissie nu voor een onduidelijke opgave staat. De onderzoeksvraag van de Minister aan de commissie Hendriks staat te ver af van de motie die om dit onderzoek gevraagd heeft.

Behoeftte aan richting en focus (uit het verslag in bijlage)

De onderzoeksvraag is vaag en nog niet helder. Wij hebben nog geen zicht of dit onderzoek het doel gaat dienen. Om namelijk kinderen echt te gaan helpen door netwerken op te gaan rollen. Dhr. Hendriks is nog zoekende. Het lijkt een soort 'polderende' zoektocht waarin de intrinsieke drijfveer onbelicht blijft. Dit zou o.a. te maken kunnen hebben met onduidelijkheid in de onderzoeksvraag van de minister. De onderzoeksvraag sluit volgens ons niet genoeg aan bij de motie van Dhr van de Berge en Dhr van Nispen waardoor deze onduidelijkheid zou kunnen ontstaan. Verder trekt Dhr. Hendriks het onderzoek breder dan de minister aangeeft. Zo spreken ze ook daderpartijen die niet genoemd staan in de brief van Demissionair Minister Grapperhaus waarin hij de commissie Hendriks aanstelt. Wij vinden deze partijen minder relevant voor dit stadium van het onderzoek.

Begrijpelijk, maar zonder een heldere onderzoeksvraag of focus wel verwarrend. Dit betekent dat wij als Spotlight dit punt graag aankaarten in de Tweede Kamer.

De motie en de opdracht

Kamerstuk 35349, nr. 15

MOTIE VAN HET LID VAN DEN BERGE C.S.

Voorgesteld tijdens het Wetgevingsoverleg van 5 oktober 2020

De Kamer, gehoord de beraadslaging, constaterende dat de commissie-Hulsenbek in de jaren negentig onderzoek deed naar ritueel misbruik en dat dit ondertussen ruim 25 jaar geleden is; overwegende dat er mensen zijn die naar eigen zeggen «overlevers zijn van ritueel seksueel misbruik» en dat deze mensen zich niet serieus genomen voelen door de overheid, politie en justitie; constaterende dat sadistische kinderporno bestaat en herhaaldelijk is aangetroffen bij pedoseksuelen; constaterende dat in Duitsland in opdracht van de Nationaal Commissaris tegen Kindermisbruik onafhankelijk onderzoek gedaan wordt naar ritueel seksueel kindermisbruik; verzoekt de regering, een onafhankelijk onderzoek te laten uitvoeren naar de aard en omvang van georganiseerd sadistisch misbruik van kinderen en daarbij ervaringen van overlevenden van ritueel misbruik en hun therapeuten te betrekken zodat de uitkomsten betrokken kunnen worden bij een effectieve opsporing van deze netwerken, en gaat over tot de orde van de dag.
Van den Berge Van Nispen Kuiken

De Opdracht die Dhr. Grapperhaus gegeven heeft aan de commissie Hendriks:

De opdracht die de minister aan de commissie onder voorzitterschap van hoogleraar Hendriks heeft gegeven luidt als volgt: 'Verzamel de beschikbare informatie omtrent het genoemde fenomeen van georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen door gebruik te maken van zoveel mogelijk bronnen (inclusief slachtoffers, therapeuten, wetenschappelijke bronnen en deskundigen op dit specifieke terrein). Geef op basis van de bevindingen een advies aan de opsporing. Geef daarnaast op basis van de bevindingen een advies over het instellen van een meldpunt.'

Toelichting verschil motie en opdracht

Staat in de bovenstaande motie nog dat uitkomsten van het onderzoek betrokken kunnen worden bij een effectieve opsporing van deze netwerken, in de opdracht staat alleen nog maar dat het over advies aan de opsporing gaat. Het lijkt maar een klein verschil maar dit verschil maakt wel dat de commissie het onderzoek niet duidelijk inricht op het zoeken naar adviezen die opsporing verbeteren en die zullen leiden tot het oprollen van deze criminele netwerken. Nu wordt de informatie meer algemeen verzameld en kan deze tot van alles leiden en is dus niet specifiek gericht op verbetering van opsporing.

In de motie staat ook dat er een **onafhankelijk** onderzoek gedaan moet worden. Met onafhankelijk wordt bedoeld: onafhankelijk van justitie. In de opdracht aan de commissie Hendriks staat die onafhankelijkheid niet meer genoemd. De opdrachtgever is justitie en dat maakt dat dit onderzoek per definitie niet onafhankelijk is. Daarmee is dit onderzoek meteen al veel onveiliger voor slachtoffers van deze vorm van misbruik. Dat heeft oa. te maken met het feit dat Joris Demmink nooit berecht is voor zijn overduidelijke daden binnen georganiseerd misbruik van minderjarigen. Dat kan alleen zo zijn omdat er mensen in justitie zaten of zitten die hem beschermd hebben.

Dit onderzoek betreft dus niet alleen een onderwerp dat onveilig is, namelijk criminele netwerken van kinderhandel, ook de opdrachtgever van dit onderzoek is een organisatie die onveilig is, namelijk justitie waarbinnen enkele mensen werken die niet te vertrouwen zijn.

Verder staat er in de opdracht aan de commissie Hendriks alleen 'Verzamel informatie...' en 'Geef op basis van de bevindingen...'. Er staat nergens met welk doel informatie verzameld wordt of waartoe de bevindingen gaan dienen.

In de motie staat wel met welk doel informatie verzameld dient te worden en waartoe de bevindingen gaan dienen. Namelijk moeten overlevenden van ritueel seksueel misbruik serieus genomen worden en dienen de bevindingen een effectievere opsporing van daders.

Ervaringsdeskundigheid in de commissie Hendriks ontbreekt

Wij vinden het nodig dat een ervaringsdeskundige of belangenbehartiger vanuit overlevenden plaats gaat nemen in de commissie. Dit gaat niet over wat wenselijk of handig is. Dit gaat over wat inhoudelijk en wettelijk de juiste keuze is om een kwalitatief goed onderzoek te kunnen uitvoeren. Hieronder lichten we dit toe met betrekking tot de opzet en uitvoering van het onderzoek.

Inhoudelijk

Het is essentieel dat in de opzet ervaringsdeskundigheid benut wordt.

Wij hebben meegewerkt aan het onderzoek naar notificatie van kinderporno (1) en kwamen tot de ontdekking dat dit onderzoek zo opgezet was dat het geen enkele meerwaarde voor opsporing had en het een heel klein percentage van de slachtoffers betrof. Ook eerdere onderzoeken hadden geen waarde voor ons terwijl ze wel voor ons bedoeld waren, bij de opzet gaat het al fout. Daarom staan wij er op dat wij nu wel juist ook bij de opzet van dit onderzoek betrokken worden. Wij zijn geen belangengroep in dit onderzoek, dit onderzoek betreft ons. Wij zijn misbruikt als minderjarigen in

georganiseerde netwerken van sadistisch misbruik en kinderhandel, en vertegenwoordigen dus de groep waar het over gaat.

De ervaringsdeskundige heeft ook een specifieke kijk op wat er nodig is in het kader van veiligheid dit is essentieel bij de uitvoering van het onderzoek. Onvoldoende kennis op het gebied van wat slachtoffers zoals wij hebben meegemaakt kan ervoor zorgen dat een slachtoffer opnieuw wordt getraumatiseerd door een verkeerde benadering, verkeerde reactie of verkeerde vraagstelling. Ook reacties van overlevenden kunnen verkeerd geïnterpreteerd worden. Dit soort erge traumatisering en dissociatie kan ervoor zorgen dat een overlever emotioneel spreekt, ontwijkend taalgebruik heeft of helemaal niet meer aanspreekbaar is. Daarnaast kunnen ook heftige reacties optreden zoals extreme boosheid of angst. Een goede aanpak en kennis van deze overlevingsmechanismen zijn essentieel.

“Daarnaast lijkt me het me van belang dat ze als ze vragen willen gaan stellen aan ervaringsdeskundigen, ze nauw samenwerken met Spotlight bij het opstellen van een vragenlijst. Ervaringsdeskundigen kunnen als geen ander beoordelen of het te doen zal zijn voor mensen met een dissociatieve stoornis om de vragen te beantwoorden”.

Iemand van Spotlight

“Bovendien dient er kennis en begrip te zijn voor hoe er gereageerd kan worden op vragen. Als ik bijvoorbeeld naar mijn eigen ervaringen in therapie kijk, wat een vertrouwde setting is, dan weet ik dat elke onthulling gevolgd wordt door een tegenreactie vanuit mijn systeem. Een van de tegenreacties kan ontkenning zijn. Dit kan uiterst verwarrend zijn voor mensen die geen verstand van zaken hebben. Als er vragen worden gesteld door een vreemde onderzoeker zal het waarschijnlijk nog ingewikkelder zijn om goed te kunnen reageren op vragen”

Iemand van Spotlight

Wettelijk

Georganiseerd sadistisch misbruik van minderjarigen is een vorm van mensenhandel, het betreft kinderpornografie en kinderprostitutie. De regering is dus verplicht hier iets tegen te doen. Het VN-verdrag voor mensen met een handicap of een chronische stoornis: “Niets over ons zonder ons” is op ons van toepassing. Veel mensen die georganiseerd geweld hebben meegemaakt hebben noodgedwongen als kind DIS (Dissociatieve Identiteits Stoornis) ontwikkeld. DIS is een chronische stoornis waarop deze wet van toepassing is. De wet zegt dat er niets over ons zonder ons beslist mag worden. Dit is in een mensenrechten verdrag van de VN en staat boven de Nederlandse wet. In het verdrag staat dat mensen met een handicap waar het over gaat, betrokken worden in onderzoek en besluitvorming. Dat betekent dat iemand vanuit de overlevenden in de commissie erbij hoort. <https://nietsoveronzonderons.nl/>.

Tot de commissie Hendriks is Mevrouw Mooren toegevoegd. Het is een goede keuze om iemand die gespecialiseerd is in trauma toe te voegen. Onze ervaring is echter dat er nog een groot verschil zit tussen het hebben van een trauma, en het vanaf geboorte met mind control te zijn klaargestoomd voor kinderporno en kinderprostitutie. Daarnaast is het voor ons essentieel dat er wordt uitgegaan vanuit het wereldwijd meest geaccepteerde model als verklaring voor DIS namelijk het trauma model. De [richtlijn van de International Society for the Study of Trauma and Dissociation \(ISSTD\)](#) en de [richtlijn van de European Society on Trauma and Dissociation \(ESTD\)](#) gaan uit van dit traumaperspectief.

Het socio cognitief model is wel omschreven in de zorgstandaard dissociatieve stoornissen. Dit is echter een doorn in het oog voor ons en is er ingekomen vanwege de coupe van het LEBZ (2)

Om inhoudelijk de juiste keuzes te maken zoals boven omschreven voor opzet en uitvoering van het onderzoek achten wij het essentieel dat er een ervaringsdeskundige in de commissie komt. Daarnaast behoort een traumatherapeute zoals hierboven omschreven te worden toegevoegd aan de commissie.

Hoogachtend,

Miranda Freriks,
Beatrix Verhofstad-Swinkels, MSc
Stefanie Terpstra-Swinkels, MSc
Vera Rudlinker

Belangenbehartigers Spotlight

1. Notificatie slachtoffers kinderpornografie.

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2019/11/14/tk-bijlage-notificatie-slachtoffers-kinderpornografie>

2. LEBZ en Zorgstandaard

<https://www.vpro.nl/argos/lees/nieuws/2020/expertisegroep-politie-zorgstandaard-DIS.html>

https://www.vpro.nl/argos/speel~PREPR_VPRO_16469783-de-hervonden-herinneringencampagne-van-de-landelijke-expertisegroep-bijzondere-zedenzaken-argos-.html

<https://www.ggzstandaarden.nl/zorgstandaarden/dissociatieve-stoornissen/over-dissociatieve-stoornissen/over-dissociatieve-stoornissen/kenmerken>